

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра технології м'ясних, рибних та морепродуктів

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету харчових технологій
та управління якістю продукції АПК

Лариса БАЛЬ-ПРИЛИПКО

“30” травня 2023 р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри технології

м'ясних, рибних та морепродуктів

Протокол № 12 від “29” 05 2023 р.

В.о. завідувача кафедри

Наталія ГОЛЕМБОВСЬКА

”РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП «Нутриціологія здорового харчування»

Олег ШВЕЦЬ

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФАРМАКОЛОГІЯ**

спеціальність – 229 «Громадське здоров'я»

освітня програма «Нутриціологія здорового харчування»

Факультет харчових технологій та управління якістю продукції АПК

Розробники: професор, Валентина КОРНІЄНКО

Київ – 2023

1. Опис навчальної дисципліни**ФАРМАКОЛОГІЯ**

(назва)

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Напрямок підготовки		
Спеціальність	229 «Громадське здоров'я»	
Освітня програма	Нутриціологія здорового харчування	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота)	-	
Форма контролю	екзамен	
Показник навчальної дисципліни для денної та заочної форми навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	3	
Семестр	5	
Лекційні заняття	15	
Практичні, семінарські заняття	-	
Лабораторні заняття	30	
Самостійна робота	75	
Індивідуальні завдання	-	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	3	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Метою дисципліни є формування у студентів системи знань, умінь і навичок з фармакодинаміки, фармакокінетики лікарських засобів, різних видів ускладнень, що можуть викати під час проведення лікування та надання в такому разі невідкладної допомоги.

Головне завдання вивчення дисципліни – надати майбутнім фахівцям необхідний комплекс знань щодо вміння самостійно ставити і вирішувати нові завдання та творчо використовувати досягнення науки і техніки у практичній діяльності, а також на основі проведеної роботи робити кваліфіковані висновки.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен:

знати:

- сучасну класифікацію препаратів, фармакокінетику, фармакодинаміку лікарських засобів, основні показання до призначення та побічні ефекти;
- основні шляхи фармакологічної корекції захворювань, порушень функції органів та систем. Номенклатуру та класифікації лікарських засобів;
- фармакологічну характеристику основних лікарських засобів;
- показання та протипоказання до застосування лікарських засобів;
- прояви можливих побічних реакцій лікарських засобів, симптоми передозування сильнодіючими та отруйними лікарськими засобами, методи їх попередження та принципи лікування;
- правила виписування рецептів на лікарські препарати у різних лікарських формах відповідно до сучасного законодавства України.

вміти:

- виписувати та аналізувати рецепти на лікарські препарати у різних лікарських формах відповідно до сучасного законодавства України.
- визначати групову належність лікарських засобів згідно сучасних класифікацій;
- надавати фармакологічну характеристику лікарським засобам, логічно пов'язувати механізм дії з фармакодинамікою, фармакодинаміку з показаннями, а побічні ефекти з протипоказаннями до їх застосування;
- розраховувати разову дозу лікарського засобу в залежності від віку, маси тіла або площі поверхні тіла пацієнта;

- визначати в залежності від особливостей фармакокінетики—лікарських засобів кратність прийому лікарського засобу, його добову, курсову дози у пацієнтів різного віку відповідно до супутніх захворювань та застосування інших лікарських препаратів;

- обґрунтовувати адекватну лікарську форму відповідно до шляхів введення. Прогнозувати наслідки взаємодії лікарських засобів при їх комбінованому введенні, лікарських засобів та компонентів їжі, лікарських засобів та алкоголю;

- оцінювати співвідношення користь/ризик при застосування лікарських засобів;

- виносити судження про можливість виникнення побічних реакцій лікарських засобів з метою їх запобігання;

- визначати прояви можливих побічних реакцій лікарських засобів, симптоми передозування сильнодіючими та отруйними лікарськими засобами, методи їх попередження та принципи лікування;

- створювати алгоритм допомоги пацієнтам при гострому отруєнні лікарськими засобами із застосуванням антидотів у кожному конкретному випадку;

- проводити аналіз фармакологічної інформації у сучасних довідниках, наукових та фахових періодичних виданнях;

- надавати порівняльну характеристику лікарським засобам за показниками ефективності, безпеки, механізму дії, показанням до застосування тощо.

Під час вивчення дисципліни у студентів забезпечується виконання наступних **компетентностей**:

Загальні компетентності:

ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 9. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 2. Здатність здобувати нові знання у сфері громадського здоров'я та інтегрувати їх з уже наявними.

СК 5. Здатність використовувати у професійній діяльності сучасні теорії, методи соціальних наук та наук про здоров'я.

СК 8. Здатність формувати і вдосконалювати у інших осіб спеціальні знання і навички у сфері громадського здоров'я.

Результати навчання:

ПРН 10. Планувати та здійснювати заходи з попередження і контролю фізичних, хімічних, біологічних, радіаційних та інших загроз для здоров'я і безпеки населення.

ПРН 11. Розуміти принципи розробки та впровадження, планувати та здійснювати заходи з профілактики (первинної, вторинної та третинної) захворювань, а також заходи спрямовані на захист та зміцнення здоров'я населення.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усь ого	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	ін д	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Лікарська рецептура. Засоби, що впливають на нервову систему												
Тема 1. Вступ в лікарську рецептуру. Тверді лікарські форми. Рідкі лікарські форми.	14	2		2		10						

Тема 2. Введення в фармакологію. Загальна фармакологія. Фармакокінетика та фармакодинаміка. Лікарські засоби, що діють на аферентну іннервацію. Анестезуючі, в'язучі обволікаючі. Адсорбуванні та подразнюючі засоби.	16	2		4		10						
Тема 3. Лікарські засоби, що впливають на функцію холінергічних та адренергічних синапсів	14	2		2		10						
Тема 4. Засоби для наркоту. Спирт етиловий. Снодійні та протисудомні засоби. Наркотичні та ненаркотичні анальгетики.	13	1		2		10						
Тема 5. Психотропні лікарські засоби. Нейролептики. Транквілізатори. Седативні засоби. Психомоторні стимулятори. Ноотропи, адаптогени, аналептики, андидепресанти.	16	2		4		10						
Разом за змістовним модулем 1	73	9		14		50						
Змістовий модуль 2. Фармакологія засобів, що впливають на виконавчі органи та обмін речовин. Антибактеріальні засоби.												
Тема 6. Лікарські засоби, що впливають на функції органів дихання. Засоби, що впливають на функцію нирок, тонус та скоротливу активність міометрію.	11	2		4		5						
Тема 7. Лікарські засоби, що впливають на функцію органів травлення. Лікарські засоби, що впливають на систему крові.	16	2		6		10						

Тема 8. Антисептики та дезінфікувальні засоби. Фармакологія антибіотиків. Протимікробні засоби різної хімічної будови.	16	2		6		10						
Разом за змістовним модулем 2	47	6		16		25						
Усього годин	120	15		30		75						

4. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ в лікарську рецептуру. Тверді лікарські форми. М'які лікарські форми.	2
2	Рідкі лікарські форми.	2
3.	Вступ в фармакологію. Розвиток лікарознавства та історія фармакології. Загальна фармакологія. Лікарські засоби, що впливають на аферентну інтервацію.	2
4.	Лікарські засоби, що впливають на функцію холінергічних синапсів.	2
5.	Лікарські засоби, що впливають на функцію адренергічних синапсів.	2
6.	Засоби для наркозу. Спирт етиловий. Снодійні та протисудомні засоби.	2
7.	Наркотичні та ненаркотичні анальгетики.	2
8.	Психотропні лікарські засоби. Нейролептики. Транквілізатори. Седативні засоби. Психомоторні стимулятори. Ноотропи, адаптогени, аналептики, антидепресанти.	2
9.	Лікарські засоби, що впливають на функції органів дихання. засоби, що впливають на функцію нирок, тонус та скоротливу активність міометрію.	2
10.	Лікарські засоби, що впливають на функцію органів травлення.	2
11.	Лікарські засоби, що впливають на систему крові. Засоби, що впливають на згортання крові та кровотворення.	2
12.	Кардіотонічні лікарські засоби. Протиаритмічні засоби.	2
13.	Антигіпертензивні та гіпотензивні лікарські засоби. Засоби для лікування ІХС.	2
14.	Гормональні препарати. Вітамінні препарати. Протиалергічні засоби та імуноотропні засоби.	2
15.	Антисептики та дезінфікуючі засоби. Фармакологія антибіотиків. Протимікробні засоби різної хімічної будови.	2
	Разом	30

5.Методи навчання

Під час вивчення дисципліни використовуються проблемні лекції, лекції-візуалізації, наочне обладнання, комп'ютерні програми з відповідним програмним забезпеченням, наочні стенди, каталоги нормативних документів, Закони України тощо.

5. Форми контролю

1. Усний і письмовий поточний контроль знань.
2. Тестовий модульний контроль знань.
3. Розв'язання ситуаційних завдань.
4. Формою самостійної роботи студента є вивчення спеціальної літератури та виконання індивідуальних завдань.
5. Екзамен

6. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання студента відбувається згідно з положенням «Про екзамени та заліки у НУБіП України» від 03.03.2021 р. протокол № 7 з табл.1.

Оцінка національна	Визначення ECTS	Рейтинг студента, бали
“Відмінно”	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100
“Добре”	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89
	ДОБРЕ – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	74-81
“Задовільно”	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	64-73
	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-63
“Незадовільно”	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35-59
	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота	01-34

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни **R**_{дис.} 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтинг студента (слухача) з навчальної роботи **R**_{нр} (до 70 балів):

$$R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат.}}$$

7. Навчально-методичне забезпечення

Науково-методичне забезпечення навчального процесу передбачає: державні стандарти, навчальні плани, підручники і навчальні посібники; інструктивно-методичні матеріали лабораторних занять; індивідуальні навчально-дослідні завдання; контрольні роботи; текстові та електронні варіанти тестів для поточного і підсумкового контролю, методичні матеріали для організації самостійної роботи студентів; графічні засоби (малюнки, креслення, географічні карти, схеми, плакати тощо).

8. Рекомендовані джерела інформації

Основна:

1. Фармакологія: навчальний підручник / І.С. Чекман, В.М. Бобирьов, В.І. Кресюн. – Вінниця: Нова Книга, 2019.–423 с.
2. Фармакологія: навчальний посібник / І.Ю. Висоцький, Р.А. Храмова – Суми, Вид-во СумДУ, 2015 - 744 с.
3. Скакун М.П., Посохова К.А. Фармакологія: підручник – УкрМедкнига, 2021.
4. Фармакологія./ Луцак І.В., Римарчук К.М., Зубрицька Т.Р. та ін.: Вид-во: Медицина, 2018 – 344 с.
5. Клінічна фармакологія / Шоріков Є.І., Шумко Г.І. , Хухліна О.С. та ін.– Вид-во Нова книга, 512 с.
6. Основи фармакології з рецептурою / Скакун М.П., Посохова К.А. - Вид-во Укрмедкнига, 2019. - 608 с.
7. Фармакологія / Підручник. Т. Казанюк, І. Нековаль . – Медицина, 2021. – 552 с.
8. Практикум з фармацевтичної хімії / Галина Нижник, Валентина Хранівська, Світлана Муленко – Медицина, 2018. – 192 с.

Допоміжна

1. Фармакологія в допомогу студенту, провизору и врачу: С.М. Дроговоз, С.Ю. Штрыголь, Е.Г. Щекина. – Харьков, 2013. – 898 с.
2. Фармакологія: навчальний посібник/ І.Ю. Висоцький, Р.А. Храмова. – Суми, 2012. – 744 с.
3. Клінічна фармакологія невідкладних станів у практиці стоматолога: навчальний посібник / Бобровнікова Л.Ф., Валюх І.І., Рощупко А.А.– К.: ОСВ, 2018. - 296 с.
4. Нековаль І.В., Казанюк Т.В. Фармакологія. – К.: Медицина, 2011 – 520 с.